

Sygn. I C 1301/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2022 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa T. I. i E. I.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę

1. oddała powództwo główne i ewentualne;
2. zasądza od powodów T. I. i E. I. na rzecz pozwanego (...) Banku (...) S.A. w W. kwotę 5.417,00 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn akt I C 1301/21

UZASADNIENIE

Powodowie – E. I. i T. I. wnieśli przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W. o ustalenie, że zawarta przez nich w dniu 6 lutego 2008 r. umowa kredytu jest nieważna oraz o zapłatę solidarnie na rzecz powodów 142.963,27 zł wraz z należnymi odsetkami. Zgłosili także roszczenie ewentualne, w którym żądali ustalenia że nie wiążą ich postanowienia umowne dotyczące denominacji zawarte w § 4 ust. 1 (...), § 4 ust. 2 i 3 (...), § 14 ust. 4 (...), § 16 ust. 2 (...), § 22 ust. 2 (...), § 32 ust. 1 (...) i w efekcie zapłaty solidarnie na rzecz powodów 53.113,77 zł z należnymi odsetkami. Na uzasadnienie wskazali, że zawarli z pozwanym bankiem umowę kredytu na kwotę 67.161,52 CHF z przeznaczeniem za zakup lokalu mieszkalnego. Wypłata kredytu miała, z uwagi na oznaczony cel, nastąpić w złotych polskich. Bank miał pobierać odsetki w walucie kredytu, a spłata rat kredytowych miała być dokonywana w drodze potrącenia z rachunku powodów środków w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość raty kredytu w walucie. Zdaniem powodów bank wprowadzając zasadę ustalania przez siebie kursów (...) na potrzeby rozliczeń kredytu przyznał sobie prawo do jednostronnego kształtowania salda, a tym samym wysokości rat spłacanych przez kredytobiorców. Podnieśli także że całe ryzyko kursowe związane z umową jest po stronie kredytobiorców. Argumentowali, że na nieważność umowy ma również wpływ fakt, że powodowie przy podpisaniu umowy nie otrzymali regulaminu odnoszącego się do umowy ani ogólnych warunków umowy. Otrzymali jedynie informację że okoliczności nieuregulowane w umowie zawarte są w tym dokumencie. Z otrzymanych od pracowników banku informacji nie wynikało wg powodów jakie będą konsekwencje gdyby kurs franka drastycznie wzrósł. Powodowie twierdzili, że zostali podstępnie oszukani przez

pracowników banku twierdzeniem jakoby nie posiadali zdolności kredytowej na kredyt złotówkowy, a jedynie na denominowany. Powodowie podnosili także, że w momencie zawarcia umowy nie była znana kwota kredytu, gdyż dopiero po wypłacie kapitał był przeliczany na złote polskie. Żądanie ewentualne w zakresie zapłaty powodowie określili jako różnicę pomiędzy kwotą pobraną od powodów tytułem spłaty kredytu a kwotą jaka powinna być pobrana z pominięciem zastosowania klauzul opisanych w pkt III pozwu.

Pozwany - (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Przyznał przy tym, że zawarł w dniu 6 lutego 2008 r. z powodami umowę kredytu mieszkaniowego. Zawarcie umowy poprzedzone było złożeniem przez powodów wniosku o udzielenie kredytu, w którym jako walutę wpisano frank szwajcarski. Pozwany potwierdził, że spłata rat kredytowych miała następować poprzez potrącenie środków zgromadzonych na wskazanym przez powodów rachunku bankowym. Argumentował, że nie można przyjąć jakoby kwota kredytu nie została określona w umowie w kwocie nominalnej. Zawarta przez strony umowa miała charakter kredytu denominowanego w walucie obcej. Waluta obca nie jest w tym przypadku miernikiem waloryzacji, a wyraża wartość zobowiązania pieniężnego. Powodowie byli świadomi ryzyka kursowego istniejącego zarówno na etapie wypłaty jak i spłaty kredytu oraz jego wpływu na zaciągnięte zobowiązanie. Powodowie zostali o tym pouczeni o czym jednoznacznie świadczą złożone oświadczenia we wniosku o kredyt oraz w samej umowie kredytu. Zwrócił uwagę, że każdy kredytobiorca, w tym powodowie, mieli do wyboru trzy rodzaje rachunków, z których mogła być dokonywana spłata. Zgodnie ze wzorcem umowy kredytu spłata mogła następować z rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego, z rachunku walutowego i z rachunku prowadzonego w walucie kredytu, na który kredytobiorca będzie dokonywał wpłat w walucie kredytu lub innej walucie niż waluta kredytu. Kredytobiorcy mogli więc dokonywać spłat bezpośrednio w walucie kredytu. Z tej przyczyny postanowienia umowy dotyczące przeliczeń nie mogą być uznane za abuzywne, gdyż były przedmiotem indywidualnego uzgodnienia. Kredytobiorcy dokonali wyboru sposobu spłaty wskazując numer rachunku, z którego miały być potrącane raty. Nie zostały także naruszone dobre obyczaje ani interesy konsumenta, a kursy waluty stosowane przez bank do przeliczeń miały charakter rynkowy. Pozwany zauważył, że nawet gdyby na skutek uznania za niedozwolone postanowień umownych zakwestionowanych przez powodów, doszło do ich wyeliminowania z umowy, to na dzień powstania sporu istnieje możliwość jej dalszego wykonywania bezpośrednio w walucie (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. I. i T. I. podjęli decyzję i zaciągnięciu kredytu na mieszkanie. Szukali w różnych bankach. Ostatecznie udali się do banku (...) SA. Szukali zarówno kredytów w PLN jak i walutowych, ale ostatecznie propozycja w (...) wydawała im się dużo korzystniejsza. Znajomi którzy wówczas brali kredyty w PLN płacili o kilkaset złotych więcej za ratę. Pani w banku rozmawiała z nimi na temat możliwości zmiany kursu (...). Mówiła że kurs może się zmienić, ale nie będą to wielkie zmiany, że waluta jest stabilna. Przedstawiono im porównanie kredytów w PLN i (...) i w tym pierwszym raty były dużo wyższe – o około 200 – 300 zł. Po zasięgnięciu wstępnych informacji złożyli wniosek o kredyt w (...).

(dowód: zeznania powódki E. I. – k. 277 – 278v, zeznania powoda T. I. – k. 278v - 279v)

Składając wniosek kredytowy małżonkowie oświadczyli, że nie skorzystali z przedstawionej w pierwszej kolejności przez (...) S.A. oferty w walucie polskiej i dokonują wyboru oferty w walucie wymiennej mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciągniętymi w walucie wymiennej polegającego na tym, że w przypadku wzrostu kursu walut podwyższeniu ulega zarówno rata spłaty jak i kwota zadłużenia wyrażona w walucie polskiej. W przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest wypłacany po ustalonym przez (...) S.A. kursie kupna dla dewiz a w przypadku spłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest spłacany po ustalonym przez (...) S.A. kursie sprzedaży dla dewiz. Oświadczyli, że poniosą ryzyko zmiany kursów walutowych oraz zmiany stóp procentowych.

(dowód: wniosek kredytowy – k. 152 - 154v)

W dniu 6 lutego 2008 r. E. I. i T. I. zawarli z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę kredytu Własny K. Hipoteczny, udzielonego w walucie wymiennej. W myśl umowy bank zobowiązał się postawić do dyspozycji kredytoborców 67.161,52 CHF z przeznaczeniem na zakup prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego. Zgodnie z umową kredyt jest wypłacany w walucie wymiennej na finansowanie zobowiązań za granicą i w walucie polskiej

na finansowanie zobowiązań w kraju. W przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej, stosowany był kurs kupna dla dewiz z aktualnej tabeli kursów, obowiązującej w Banku w dniu realizacji zlecenia płatniczego. Zgodnie natomiast z § 22 ust. 2 umowy:

w przypadku dokonywania spłat zadłużenia kredytobiorcy z

1) (...) środki z rachunku będą pobierane w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w walucie wymiennej, w której udzielony jest kredyt przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz obowiązującego w (...) S.A. w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 (...) według aktualnej tabeli kursów;

2) rachunku walutowego - środki z rachunku będą pobierane:

a) w walucie kredytu - w wysokości stanowiącej kwotę kredytu lub ratę spłaty kredytu,

b) w walucie innej niż waluta kredytu - w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w walucie wymiennej, w której udzielony jest kredyt przy zastosowaniu kursu kupna sprzedaży dla dewiz obowiązujących w (...) s, a w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 według aktualnych tabeli kursów,

3) rachunku technicznego - środki z rachunku będą pobierane w walucie kredytu w wysokości stanowiącej kwotę kredytu lub raty. Wpłaty dokonywane na rachunek techniczny w walucie innej niż waluta kredytu będą przeliczane na walutę kredytu przy zastosowaniu kursu kupna sprzedaży dla walut obowiązujących w (...) S.A. według aktualnej tabeli kursów.

(dowód: umowa kredytu – k. 82 – 96)

Sąd zważył:

Żądanie powodów nie było zasadne ani co do roszczenia głównego ani ewentualnego.

Powodowie wywodzili nieważność umowy z treści art. 353¹ kc. Twierdzili, że umowa jest sprzeczna z naturą zobowiązania jeśli określenie świadczenia zostanie pozostawione woli wyłącznie jednej ze stron. Powodowie wywodzili, że taki skutek odnosi pozostawienie bankowi ustalania kursów walut po których przeliczane są wypłaty i spłaty kredytu.

Szeroka argumentacja przedstawiona w tym zakresie przez powodów wydaje się jednak dotyczyć całkowicie innego stanu faktycznego. Należy bowiem podkreślić, co wynika wprost z dokumentów złożonych przez powodów, że od samego początku do powodów należał wybór waluty w jakiej spłacany będzie kredyt. Sposoby spłaty przedstawione zostały w § 22 (...) i przewidziano tam możliwość dokonania spłaty w walucie kredytu w dwóch wariantach – z rachunku walutowego lub z rachunku technicznego. W obu tych wersjach, w przypadku spłaty bezpośrednio w (...), nie znajdowały zastosowania żadne tabele kursowe ustalane przez bank. Jedynie trzecia opcja – spłata z rachunku (...) przewidywała możliwość spłaty rat w złotych, przeliczanych wówczas po kursach z tabeli banku. Innymi słowy – tylko w przypadku, gdy kredytobiorcy nie byli zainteresowani poszukiwaniem i zakupem (w internecie, w kantorze lub w innym banku) waluty kredytu mogli skorzystać z zakupu tej waluty w banku kredytującym po cenie ustalonej przez ten bank.

Potwierdzają to zeznania samego powoda, który wskazał, że była taka informacja ze strony banku że można samemu kupować franki i spłacać kredyt w (...), ale oni nie byli zainteresowani spłatą kredytu w (...), bo nie chcieli „ganiać i kupować (...).

W tej sytuacji argumentacja o jednostronnym kształtowaniu świadczenia powodów przez pozwany bank jest całkowicie nietrafiona, gdyż w przypadku dokonywania spłat bezpośrednio w (...), żadne kursy ustalane przez bank nie znalazłyby zastosowania – tym samym uznać należy że spłata przez powodów kredytu w PLN i zastosowanie do przeliczeń kursów banku była przedmiotem indywidualnych uzgodnień.

W świetle zapisów § 22 ust. 1 i 2 (...) i zeznań powoda całkowicie nietrafione są również dalsze rozważania zawarte w uzasadnieniu pozwu wywodzone ze sprzeczności z zasadami współzycia społecznego narzuconego powodowi sposobu przeliczania wpłacanych rat. Literalne brzmienie umowy zadaje bowiem kłam tym twierdzeniom bez potrzeby dalszej polemiki.

Nie mogła się także ostać argumentacja powodów o podstępny działaniu banku zachęcającym do zaciągnięcia kredytów o podwyższonym ryzyku. Przede wszystkim bowiem – z treści pouczeń zawartych tak we wniosku kredytowym jak i w samej umowie (§ 11 ust. 2 (...)) wynika, że kredytobiorcy byli pouczani o ryzyku kredytowym polegającym na wzroście wysokości zadłużenia z tytułu kredytu oraz wysokości rat kredytu wyrażonych w walucie polskiej, przy wzroście kursów waluty kredytu. Potwierdziły to także zeznania obojga powodów, którzy pomimo upływu czasu pamiętali, że pracownik banku rozmawiał z nimi o możliwości zmiany kursu (...), jednak mówił, że dotychczas zmiany te były niewielkie a waluta była stabilna. Co więcej – z zeznań powoda wynikało, że była im również przedstawiana tabela zawierająca przykłady jak będzie się zmieniać rata w przypadku wzrostu kursu (...). Z powyższych okoliczności wynika, że powodowie mieli świadomość ryzyka kursowego, wiedzieli jaki wpływ będzie miał wzrost kursu na saldo i ratę kredytu, nie wiedzieli tylko że kurs zmieni się aż tak znacząco. Zdawali więc sobie sprawę z ryzyka kursowego, lecz nie wiedzieli jaki przyjmie rozmiar.

Ocena informacji podawanych przy zawarciu umowy przez pracowników banku w kontekście zarzucanego naruszenia zasad współzycia społecznego również nie potwierdza tezy powodów. Jak wynika bowiem z ich zeznań – kredyt na tamten czas (luty 2008 r.) miał być korzystniejszy niż kredyt w PLN. Raty kredytu w PLN były zaś wówczas wyższe o „kilkaset” złotych. Powód podał, że o 200 – 300 zł. Pierwsza rata powodów zapłacona w marcu 2008 r wyniosła 703,70 zł, kolejne np. w marcu 2009 – 893,88 zł, w marcu 2009 – 720 zł, we wrześniu 2013 r. - 897,64 zł, w marcu 2018 r. - 847,11 zł, a ostatnia rata z załączonego do pozwu zaświadczenia (lipiec 2021 r.) wynosiła 963,49 zł. Wynika z tego, że w istocie aż do złożenia pozwu raty kredytu powodów były rzeczywiście niższe niż raty kredytu w PLN. Nie jest więc zrozumiałe na czym miałyby polegać podstęp banku, który oferował taki produkt.

Podobnie jak wyżej – zarzut niedoręczenia przy zawarciu umowy Regulaminu i Ogólnych warunków zdaje się nie dotyczyć w ogóle niniejszego stanu faktycznego. Próżno bowiem szukać w umowie odwołań do takich dokumentów. Z § 1 ust. 2 (...) (części szczegółowej umowy) wynika bowiem, że umowa składa się z części szczegółowej umowy i części ogólnej umowy. Obie te części zostały przez powodów załączone do pozwu i przez nich zaparafowane, a z § 56 (...) wynika, że umowę zawarto w dwóch egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron. Regulaminem ani ogólnymi warunkami umowy nie posługuje się także pozwany w swojej argumentacji, nie załączył też takich dokumentów do odpowiedzi na pozew. Dokumentów tych nie definiuje także (...) w § 1 (definicje i skróty). Wbrew twierdzeniom powodów zawartym w pozwie umowa wskazuje (§ 54 (...)) że w zakresie nieuregulowanym stosuje się przepisy polskiego kodeksu cywilnego oraz inne obowiązujące w RP przepisy prawa, a nie zapisy regulaminu.

Powodowie nie wyjaśnili w jaki sposób o nieważności umowy miałyby zdecydować niedoręczenie powodowi dokumentu, który nie wiąże stron, do którego nie odwołuje się umowa i który, najprawdopodobniej, nie istnieje.

Analiza zapisów umownych dotyczących przeliczeń pod kątem ich abuzywności przedstawiona w pozwie również została przeprowadzona w całkowitym oderwaniu od zapisów tej konkretnej umowy. Uszło bowiem uwagi powodów, że powołany art. 385¹ kc ma zastosowanie do postanowień umowy niezgodzonych indywidualnie. Nie może więc dotyczyć klauzul, które tylko wówczas znajdowały zastosowanie, jeżeli tak zdecydował konsument, a tak właśnie było z zapisami na których opiera się argumentacja powodów. Wszystkie odwołania do tabel kursowych konstruowanych przez bank mające wpływ na wysokość świadczenia powodów tylko wówczas mogły być stosowane, gdy kredytobiorcy spłacali ratę w PLN. Mogli oni jednak nie tylko w chwili podpisania umowy, ale w każdym momencie jej wykonywania zdecydować o dokonywaniu spłat w (...) i wówczas kursy banku nie znajdowałyby zastosowania. Sposób spłaty był więc przedmiotem indywidualnych uzgodnień co znalazło odzwierciedlenie w § 21 i 22 (...). W tej sytuacji niedopuszczalna jest analiza wskazanych zapisów pod kątem ich abuzywności.

Wobec powyższego w zasadzie bezprzedmiotowa jest analiza dalszej argumentacji pozwu, skupiającej się na niemożności funkcjonowania umowy bez klauzul przeliczeniowych. Na marginesie tylko należy wskazać, że pozew w żaden sposób nie wyjaśnia dlaczego niemożliwa do realizacji miałyby być umowa kredytu wyrażona w (...), gdzie harmonogram spłat wyrażony jest również w (...), a kredytobiorcy mogą dokonywać spłat w walucie. Przedstawiona w pozwie analiza niemożności realizacji umowy zdaje się dotyczyć całkowicie innego kredytu – kredytu w PLN waloryzowanego kursem (...).

Jak wynika z powyższego – żadna ze wskazanych przez powodów przyczyn nieważności umowy nie mogła się ostać. Oddaleniu podlegało więc żądanie ustalenia nieważności jak i związane z nim żądanie zapłaty.

W dalszej kolejności sąd rozważył żądanie ewentualne.

Z przyczyn opisanych wyżej brak było podstaw do uznania za abuzywne tych klauzul, które odwoływały się do przeliczeń dokonywanych w oparciu o tabelę kursową banku. Jak już bowiem wykazano wyżej – znajdowały one zastosowanie tylko w przypadku, gdy kredytobiorca wybrał spłatę rat w PLN. W sytuacji natomiast gdy zdecydował się dokonywać spłat z rachunku walutowego lub technicznego żadne przeliczenia nie były dokonywane, gdyż wysokość rat określona była w (...) podobnie jak saldo kredytu. Skoro zaś stosowanie tabel banku było przedmiotem indywidualnych uzgodnień, nie mogły być one uznane za abuzywne.

Zupełnie niezrozumiałe jest natomiast twierdzenie powodów o abuzywności § 22 ust. 2 (...), który daje konsumentowi wybór sposobu spłaty kredytu (z rachunku (...), rachunku walutowego lub rachunku technicznego). Powodowie nie wyjaśnili przy tym dlaczego ich zdaniem abuzywna miałyby być klauzula umożliwiająca spłatę kredytu bezpośrednio w walucie kredytu.

Nie zostało także wyjaśnione dlaczego za abuzywne powodowie uznali regulacje zawarte w § 4 ust. 1 (...), zgodnie z którą kredyt jest wypłacany:

- 1) w walucie wymiennej – na finansowanie zobowiązań kredytobiorcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku zaciągnięcia kredytu na spłatę kredytu walutowego;
- 2) w walucie polskiej – na finansowanie zobowiązań w Rzeczypospolitej Polskiej.

Nie sposób z tego zapisu wywnioskować, że wypłata kredytu w (...) na cele realizowane w walucie lub wypłata w PLN na cele realizowane w PLN miałyby rażąco naruszać interesy konsumenta. Nie ulega przy tym wątpliwości, co wynika zarówno z zebranych w sprawie dokumentów jak i zeznań powodów, że do realizacji swojego celu potrzebowali oni złotych polskich, gdyż w takiej walucie miała nastąpić zapłata. W myśl § 6 ust. 3 (...) wypłata kredytu miała nastąpić na rachunek zwykły nieruchomości. Rachunek ten, jak wynika z dyzpozycji wypłaty, nie był rachunkiem walutowym, więc nie było możliwe przelanie na franków szwajcarskich.

Niezależnie nawet od stwierdzenia abuzywności wyżej opisanych klauzul, nie było zasadne żądanie zapłaty objęte żądaniem ewentualnym. Powodowie opisali bowiem wyliczoną w pozwie kwotę 53.113,77 zł jako **różnicę pomiędzy pobraną** od powodów przez pozwany bank **kwotą naliczoną z zastosowaniem klauzul** wymienionych w pkt III pozwu, a **należną pozwanej kwotą obliczoną z wyłączeniem ich zastosowania**.

Opisana różnica nie może jednak zostać wyliczona wg wskazanych założeń.

Jak bowiem wynika z dokumentów, twierdzeń i zeznań powodów od początku trwania umowy do dnia orzekania dokonywali oni spłat rat kredytowych w PLN. Usunięcie natomiast wymienionych w pkt III pozwu klauzul z umowy (§ 4 ust. 1 (...), § 4 ust. 2 i 3 (...), § 14 ust. 4 (...), § 16 ust. 2 (...), § 22 ust. 2 (...), § 32 ust. 1 (...)) sprawiłoby, że umowa stałaby się czystą umową kredytu walutowego bez możliwości dokonywania spłat w PLN. Zgodnie bowiem z § 2 ust. 1 (...) (którego zgodność z prawem nie była kwestionowana i nie został wymieniony jako abuzywny) kwota udzielonego kredytu wynosiła 67.161,52 CHF i taką kwotę wraz z odsetkami powodowie mieliby obowiązek zwrócić.

Ewentualne żądanie zapłaty powodowie zdefiniowali więc jako różnicę określonej ilości złotych i określonej ilości franków szwajcarskich. Wartości takich jednak nie można od siebie odjąć. Należałoby najpierw jedną z walut przeliczyć na drugą, co powodowie stanowczo wykluczyli. Nie wiadomo więc jak miałyby zostać obliczona kwota roszczenia.

Nie był pomocny w tym zakresie wniosek dowodowy powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Zgodnie z tym wnioskiem biegły miałby bowiem ustalić łączną wysokość rat kapitałowo – odsetkowych, do których zapłaty powodowie byliby zobowiązani od dnia zawarcia umowy do dnia sporządzenia opinii przy eliminacji klauzul indeksacyjnych (tj. sumę rat wynikających z harmonogramu z uwzględnieniem ewentualnych zmian oprocentowania). Suma ta, wobec brzmienia § 2 ust. 1 (...) byłaby wyrażona w (...). Następnie biegły zgodnie z wnioskiem miałby ustalić kwoty pobrane przez pozwanego od powodów w trakcie okresu kredytowania do dnia sporządzenia opinii (byłaby to niewątpliwie kwota w PLN). Dalej powodowie wnioskowali o ustalenie przez biegłego łącznej wysokości nadpłaconych przez powodów rat kapitałowo – odsetkowych od dnia zawarcia umowy do dnia sporządzenia opinii. Powodowie nie sprecyzowali przy tym co biegły ma uznać za raty „nadpłacone”, a teza dowodowa, co łatwo zauważyć, nie pokrywa się z opisem żądania zapłaty (nie ma w niej mowy o różnicy dwóch wielkości), nie wiadomo więc w jaki sposób miałyby dowodzić prawidłowości wyliczeń roszczenia zapłaty. Z tych przyczyn wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na wskazane przez powodów okoliczności pominięto.

Jak wynika z powyższego – również roszczenie ewentualne tak w zakresie ustalenia jak i zapłaty nie mogło zostać uwzględnione.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 353¹ kc a contrario, art. 5 kc a contrario i art. 385¹ kc a contrario należało orzec jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach orzeczono w punkcie 2. wyroku, w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 kpc. Na zasądzoną kwotę złożyło się 5400 zł wynagrodzenia pełnomocnika + 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.